Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 162. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 27-го СЕРПНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 27, 1982 No. 162. VOL. LXXXIX.

ПЕНСИЛЬВАНІЯ ВПРОВАДЖУЄ УКРАЇНСЬКІ КУРСИ В ПУБЛІЧНИХ ШКОЛАХ

Філядельфія, Па. (З.Квіт) — Департамент освіти Пенсильвані повідомив, що цей стейт з початком нового шкільного року включає в програму навчання в усіх публічних школах курси української мови там, де буде відповідний рівень зацікавлення.

У зв'язку з тим Бюро сертифікації учителів при Департаменті освіти проголосило набір кваліфікованих учителів, які у справі отримання сертифікації повинні звертатись за аплікаціями до: Ronald Corrigan, Director, Bureau of Teacher Certification, Department of Education, 333 Market St., P.O.Box 911 Harrisburg, Pa. 17108.

ТРИ НАЦІОНАЛЬНІ ГРУПИ ВІДЗНАЧАТЬ РАЗОМ РІЧНИЦЮ ІНВАЗІЇ НА ПОЛЬЩУ

Дітройт, Миш. — З Американсько-Жидівського Комітету тут повідомляють про спільне польсько-жидівсько-українське відзначування дати 1-го вересня 1939 року, дня, коли гітлерівська Німеччина заатакувала Польщу, цим розпочавши голокост багатьох народів, а в першу чергу — жидівського, польського і українського народів.

Спільні наради поміж цими трьома етнічними групами відбулися тут цього літа і визначено програму відзначувань. Імпреза відбудеться у дітройтському Мерсі коледж у „Червоній кімнаті" Студентського центру, тут, у середу, 1-го вересня, ц.р. Імпрезу спонзорують разом Дітройтський відділ Американсько-Жидівського Комітету; Польсько-Американський Конгрес, Мишигенське відділення; Метрополітальний Відділ УККА та Жидівська Громадська Рада метрополітального Дітройту.

Заступник голови Групи особливих завдань Польської і Жидівської спільної дії Геролд Гейлс, який головував на спільній нараді, пояснив потребу такої спільної акції тим, що якраз „інвазію на Польщу нацисти пустили в хід невблаганний ланцюг подій, які привели до страхіть голокосту. Ця трагедія, — казав він, — у поєднанні з російськими імперіялістичними деспотичними заходами, заподіяли невимовні страждання мільйонам людей".

В обіжнику сказано про те, що поляки, жиди і українці — кожна група зі своїх власних причин — мають підстави відзначити сумну річницю 1-го вересня 1939 року. Але ось цього, 1982 року, вперше ці три народи зійдуться, щоб згадати тут річницю спільно; згадати минулі події і розв'язати певні проблеми в дусі єдности, щоб „агонія минулого не була ніколи частиною майбутнього", бо шлях, яким тепер слід іти, є відстраждань до розуміння.

На запланованому відзначенні, на яке сподівано прийде велика кількість людей, промовлятимуть Казімєж Олеярчик, голова місцевого відділу Польсько-Американського Конгресу; о. Леонард Хробот, президент Сейнт Мері коледжу; Рабин Ірвін Гронер з конгрегації Шарей Зедек матиме вступне слово і молитву відкриття, а о. шамбелян Бернард Панчук, ігумен Отців Василіян і парох української католицької церкви Непорочного Зачаття, закінчить зібрання молитвою у прикінцевому виступі.

У Ню Йорку помер Вадим Кіршак-Лесич

Ню Йорк, Н.Й. — У вівторок, 24-го серпня 1982 року тут помер по довгій і тяжкій недузі св. п. Володимир Кіршак, відомий більше під літературним псевдонімом Вадим Лесич — поет, есеїст, літературний критик, публіцист, народжений в 1900 році на Україні.

Друкуватися почав ще в 1929 році під псевдонімом Ярослав Дригинич і Ярослав Ярий. В 1930 році появилася його збірка поезій „Сонцеблиски", в 1932 — „Відчиняю вікно", в 1935 — „Різьблю віддаль", в 1953 — „Ліричний зошит". Інші з його збірок це: „Поезії", „Розмова з батьком", „Крейдяне коло", „Кам'яні луни" та багато інших надрукованих в різних, зокрема українських літературних журналах. Поезія В.Лесича — Майстерна формою, глибока символами і драматичним ліризмом, поєднує своєрідну барокковість стилю з експресіоністичними та сюрреалістичними елементами. Так прихильно оцінюють покійного праці св. п. В.Лесича відомі літературні критики і знавці поезії.



Вадим Лесич

Крім того Покійний цікавився українським літературним і до деякої міри політично-громадським життям. Був членом Об'єднання Українських Письменників „Слово", членом ПЕН клюбу, Української філателістичної асоціяції та інших організацій. Він був також автором численних статтей в українських періодичних виданнях, переважно на літературні теми, а також співробітником „Свободи".

Похоронні відправи розпічнуться в четвер і п'ятницю, 26-го і 27-го серпня, о год. 7:30 вечора у похоронному заведенні Петра Ярема в Ню Йорку при 7-ій вулиці. Похорон в суботу, 28-го серпня, о год. 11-ій перед обідом, до церкви св. Юра, а потім на українській православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку.

Св. п. В.Лесич залишив в жалобі: дружину Олександру, синів Ігоря і Ореста з родинами, багатьох друзів та велику українську громаду.

В СССР переводять нові експерименти з армією

Мюнхен, Західня Німеччина. — „Радіо Свобода" в одній із своїх передач з Мюнхену поінформувало в першу чергу слухачів у Совєтському Союзі, що лідери СССР носяться з думкою перевести реформу забезпечення армії харчами і вважають, що армійські частини, зокрема піхотинці, моряки військової фльоти та інші можуть і повинні самі вирощувати сільськогосподарські продукти для забезпечення збройних сил СССР. Для цієї цілі будуть зорганізовані спеціяльні військові совхози, на яких будуть плекатися майже всі продукти, включно з посівом зернових культур, плеканням і вирощуванням худоби і птиці.

Відповідальні за прохарчування армії чинники прийшли до висновку, що продукти, які досі доставлялися для армії були дуже низької кваліту і доводилось до касарень у „неестетичному виді". Тому армія вирішила перебрати на себе ініціятиву вирощування сільськогосподарських продуктів.

Армійська газета „Красная Звезда", у статті присвяченій розглядові рішення пленуму ЦК КПСС, цитує слова міністра оборони СССР маршала Дмитрія Устінова, який заявив, що його міністерство, в порозумінні з міністерством сільського господарства, створить окремі совхози і постарається, за допомогою армії, збільшити ці продукти принаймні на 50 відсотків в кінці нової п'ятирічки.

Генерал Семьон Куркоткін, відповідальний керівник забезпечення армії сільськогосподарськими продуктами, заявив, що велика частина тих продуктів, які сьогодні попадають на столи вояків є і так продуктами вирощеними і зібраними з допомогою армії.

Головнокомандуючий совєтською військовою фльотою адмірал Аркадій Михайловський підтвердив слово ген. Куркоткіна і заявив, що вояки морської піхоти під час літа працюють в численних колгоспах і совхозах різного типу.

Фармери затурбовані надвишками продуктів

Коли в СССР намічається вже п'ятий рік велетенський недобір в майже всіх продуктах сільського господарства, то Америка — благословенна під оглядом надміру сільськогосподарських продуктів — не знає, що з гігантськими надвишками харчів робити.

Так Президентові, щоб врятувати фармерів із зернового пояса західних стейтів від банкрутства, — бо немає збуту для їхнього продукту, — довелося продовжити на рік контракт з СССР на закуп американського збіжжя. Контракт вигасав вже 1-го вересня. Фармери, яких у ЗСА всього один відсоток населення — 2,4 мільйона осіб, — продають СССР знов досить велику кількість пшениці. Але урожай в Америці цього року досяг такої рекордової висоти, що і продаж зерна совєтам фармерів „не врятує". Сподіваються цього року — 2,7 більйона бушлів пшениці і такий же рекорд для кукурудзи — 8,32 більйона бушлів.

Щоб уявити легше читачам „неохопну" кількість цієї їжі, — Ю.С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" подав такі „Виміри надвишків фармерських продуктів", що їх сьогодні має Америка: пшениця — 185 мільйонів бушлів, або така кількість, що наповнить 55,000 вагонів. Це був би безперервний ланцюг вагонів, що розтягався б від Чикаго до Вашінгтону; надвишок кукурудзи — 216 мільйонів бушлів, достатньо, щоб наповнити куб, ребро куба дорівнює 645 стіп; масла і інших молочних продуктів — 2,4 більйона фунтів. Надвишок пшениці вистачив би, щоб годувати кожну особу ЗСА потрібною кількістю на протязі 149 днів; напувати молоком кожну особу на протязі 672 днів; сиру вистачило б на 156 днів; масла — на 150 днів.

Легенький літак завойовує серця американців

Делікатний і легенький літачок завойовує повітряні простори над побережжям океану і над фармерськими полями тут все більше і більше в останньому часі. Недорогі малі літачої машини повертають американців до доби часів Братів Райтів, винахідників літака. Такий малий літачок, що нагадує собою більше алюмінієве крісло з причепленими крилами з матеріялу „дакрону", може триматися в повітрі на одному гальоні бензини цілу годину. Літачок розрахований на одну особу і досі всіх таких літаків в Америці є приблизно 15,000. Проте їхня кількість швидко зростає.

Вони особливо стають як „гоббі" популярними серед професійних пілотів великих літаків, бо замість „летіти через повітря, як джетом, цей 'суперлегенький' летить з повітрям". Тепер, коли через надмірні кошти літання малі нормальні літаки стоять по фабриках і крамницях не продані, на ці легенькі літальні машини зростає рекордово попит — число користувальників ними збільшується на 5,000 осіб річно.

Досі управління повітряного руху не регулювало цього спорту, але до цього тепер справа прямує, особливо після того, коли один спортсмен-пілот такої „літальної машини", приробивши собі кисневий апарат, залетів на височину 13,000 стіп в дорогу супер-джетові. Тоді Боїнг 727 мусів робити додаткове маневрування, щоб уникнути „суперлегенького" на своїй дорозі. Тому треба чекати певних регулювань повітряного плавання цих літачків, насправді „іграшок", як їх називають знавці. Ці „забавки" не слід рахувати за засоби транспортації, а тільки за „приладдя для спорту".

Кошт цієї машини менший за ціну автомобіля (від 2,800 долярів до 6,000 дол.). Для літання не треба ліцензії пілота, також не треба вишколу. Але кожний продавець машини дає покупцеві докладні інструкції, як ним орудувати. Найнижча вага літачка — 254 фунти.

Правила вживання літачка мають незабаром бути опубліковані у „Федеральному Реґістрі". Вони обмежать цей літак до одного сидження, визначать швидкість літання (тільки на 55 вузлів у прямому і паралельному до терену літанні) та визначать дозволені повітряні полоси; їм недозволять літати в зонах призначених для літання нормальних літаків тощо.

ЯРУЗЕЛЬСКІ ПОГРОЖУЄ ЗДУШЕННЯМ ПРОТЕСТІВ

Варшава, Польща. — Перший секретар Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) партії, прем'єр-міністер і голова Військової ради національного спасіння Войцех Ярузельскі погрозив, що уряд не буде толерувати жадних антиурядових демонстрацій і поборюватиме всяку опозиційну активність.

Політичні спостерігачі думають, що урядові перестороги є свого роду пропагандивною кампанією, метою якої є вже в зародку поборювати заклики підпільної профспілки „Солідарність" про відзначення другої річниці з дня її створення. Як відомо, такі демонстрації повинні відбутися у вівторок, 31-го серпня ц.р. Урядові газети систематично друкують перестороги уряду про заборону демонстрацій і пригадують полякам про існування воєнного стану в країні, на підставі якого кожного хто порушує ці воєнні зарядження уряд має право арештувати і віддати під суд.

„Вороги соціялізму знають, що час є по нашій стороні, тому вони робитимуть все, що буде в їхній силі, щоб протиставитись цьому", — заявив В.Ярузельскі, який у дуже категоричній формі заповів, що „чергова атака ворогів соціялістичного ладу у Польщі, мусить бути здушена".

Кореспонденти інформують, що Ярузельскі, після приїзду із зустрічі з генеральним секретарем ЦК КПСС і головою Президії Верховної Ради СССР Леонідом І. Брежнєвим в Криму, став дуже активний. Він у понеділок, 23-го серпня, промовляв до комуністичних активістів 207-ох підприємств і закликав їх до „чуйности та витривалости". Його виступи повторювались пізніше також в інших місцях. Як відомо, Ярузельскі обіцяв Брежнєву покінчити з опозиційними елементами в Польщі і привернути лад і порядок будь-якою ціною.

У Вашінгтоні речники Адміністрації президента Рональда Реґена заявили, що Президент застановляється над можливостями нових санкцій проти польського військового режиму у зв'язку із затісненням воєнного стану і переслідуванням членів вільної профспілки „Солідарність".

Вашінгтон призадумується також над справою відібрання пресової акредитації для американського кореспондента Джана Дарнтона, співробітника газети „Ню Йорк Таймс". Державний департамент покищо неназвав жадних санкцій, але загально думають, що у відплату ЗСА відберуть акредитацію від одного з польських журналістів в Америці. Названий американський кореспондент, як відомо, інформував недавно про вжиття сили польської поліції проти членів „Солідарности", які перебувають у в'язницях і ця інформація не сподобалась польським режимникам. Речник Державного департаменту Джан Гюз формально запротестував проти переслідування військовою хунтою в Польщі західних кореспондентів і „ми тепер застановляємося над 'відплатними акціями'", — заявив Гюз кореспондентам.

Іран закликає ісламські країни до бойкоту ЗСА

Ніямей, Нігерія. — Під час однієї із сесії конференції міністрів закордонних справ ісламських держав, речники Ірану закликали учасників застосувати тотальне ембарго на доставу нафти до З'єднаних Стейтів Америки, як свого роду кару за допомогу ЗСА Ізраїлеві.

Іранський міністер закордонних справ Алі Акбар Валіяті пішов ще далі. Він у своєму виступі рекомендував, щоб ісламські країни зірвали дипломатичні зв'язки з Америкою.

Після цих виступів іранських представників учасники конференції застановлялися над ливанською проблемою і прийняли резолюцію із засудом обидвох держав, Ізраїля і ЗСА, головного альянта ізраїльської держави, як говориться в резолюції. Голова конференції, нігерійський міністер закордонних справ Дауд Діяльло і генеральний секретар конференції Габіб Хатті з Тунезії, переслали на адресу Ясіра Арафата, лідера Палестинської Визвольної Організації, телеграму з підтримкою боротьби палестинців за належні їм права на самовизначення і територію.

„Ви дали нам гарні приклади змагання за ідею, які мусять викликати подив у кожної безстороньої людини", — говориться у телеграмі до Арафата і згадується про „ізраїльських агресорів та їхніх спомагачів".

На думку організаторів конференції палестинську проблему можна розв'язати тільки шляхом конфронтації ісламських країн з Ізраїлем, але перед тим треба перевести моральну й фізичну мобілізацію сил.

Конференція також засудила Совєтський Союз за агресію на Афганістан.

ЕВАКУАЦІЯ ПВО ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Бейрут, Ливан. — Вояки американської морської піхоти прибули, на зарядження президента Рональда Реґена і вимогу американського висланника на Близький Схід Филипа Габіба, до Бейруту, столиці Ливану, й відразу перейняли нагляд над евакуацією бійців Палестинської Визвольної Організації.

П'ята група палестинців у числі 560 бійців, в однострях і з автоматичною зброєю, заладувавшись на кипрський корабель „Соль Георгіюз", від'їхала на Кипр, який у розподілі палестинців став своєрідним розподільним пунктом, звідки бійці ПВО таки того самого дня виїжджають до інших арабських країн. Дві години пізніше друга група палестинців у числі 400 бійців, вимахуючи національними прапорцями і портретами Ясіра Арафата, лідера ПВО, подались до Судану на грецькому кораблі „Нереюс".

Згідно з підрахунками ливанців досі з Бейруту виїхало 4,200 бійців ПВО до різних країн, переважно до Йорданії, Південного Ємену, Тунезії й Іраку.

У Тель Авіві речник ізраїльського уряду заявив, що бійці ПВО застрелили ізраїльського вояка на перевалі між західньою і східньою частиною Бейруту, де позиції ізраїльців і палестинців майже збігаються. Покищо немає жадних познак чи Ізраїль буде шукати відплати за вбивство свого вояка, або зупинятиме процес евакуації палестинців.

Вміжчасі Сирія і Савдійська Арабія перестерегли новообраного президента Ливану Башіра Гемаєля проти евентуального підписання мирового договору Ливану з Ізраїлем. Осторога двох арабських держав була зроблена на підставі ранішої заяви Гемаєля, що він хоче замирення з Ізраїлем. Кореспонденти інформують, що між прихильниками Гемаєля, тобто християнською міліцією і сирійцями тут і там вибухають спорадичні бої і тому евакуація палестинців з долини Бекаа, як також тих сирійців, які воювали по стороні Я.Арафата і тепер, згідно з планом, мали б переїхати до Сирії, була стримана тимчасово, бо головне команду вання ПВО побоюється відплати зі сторони ливинців-християн.

Речники ізраїльської армії заявили, що ізраїльські вояки не беруть ніякої участи в боях між двома групами ливанців. Ізраїль також розпочав процес звільнювання приблизно 7,000 полонених палестинців й інших, захоплених в полон в південному Ливані під час боїв у підході до Бейруту. Звільнятимуться в першу чергу тих палестинців, які не становлять жадної загрози для Ізраїля і які є тільки пасивними членами ПВО, або змобілізовані насильно Я.Арафатом для поповнення його „терористичної армії".

Стало також відомо, що головний стратег військових операцій в Ливані, міністер оборони в ізраїльському кабінеті Аріель Шарон, вибирається до З'єднаних Стейтів Америки, щоб тут на місці обговорити деякі аспекти ливанської проблеми й евентуально відтягнення з тієї країни великої понад 100-тисячної ізраїльської армії. Він зустрінеться у Вашінгтоні з державним секретарем Джорджом Шулцом й іншими офіційними особами Адміністрації президента Р.Реґена.

В Америці

ЦІНИ НА СПОЖИВЧІ ТОВАРИ ПОЧИНАЮТЬ помітно спадати в останніх тижнях, що свідчить хоч про повільне, але постійне поліпшення економічного стану в країні, з чого дуже задоволений Президент, бо він робить все можливе для того, щоб вивести країну з економічного занепаду. Хоч дорога „ще дуже довга" для повної поправи господарки, то все таки оптимізм в цьому відношенні оправданий, особливо коли порівняти ситуацію економіки в ЗСА із ситуацією сусідніх країн — Канади і Мехіко. В ЗСА стопа інфляції є 7 відсотків у річному відношенні, у Канаді — 11,3 відсотка, а в Мехіко — 32,8 відсотка. Безробіття: в Америці — 9,7 відсотка, в Канаді — 11,8 відсотка, а в Мехіко — 50 відсотків.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ЗСА ДЖОРД ШУЛЦ заявив кореспондентам, що він має намір зустрінутись із совєтським міністром закордонних справ Андреєм Громиком в Ню Йорку, як розпічнеться чергова сесія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй у вересні. Він дав до зрозуміння, що темою розмови будуть справи закордонної політики, відносин між ЗСА і СССР, а також можливість зустрічі президента Рональда Реґена з генеральним секретарем ЦК КПСС і головою Президії Верховної Ради СССР Леонідом І. Брежнєвим.

НОВОГО АРХИЄПИСКОПА, СЬОМОГО ЗА ЧЕРГОЮ, має найбільша католицька архидієцезія ЗСА в Чикаго, де у вівторок, 24-го серпня інтронізовано Джозефа Л. Бернардіна, сина іміґранта-каменеломщика з Італії. Він керуватиме вірними Католицької Церкви, яких тут є 2,4 мільйона осіб. Владику вибрав Папа Іван Павло II і його він має незабаром піднести до сану кардинала.

ПЕРЕД ПОЧАТКОМ ШКІЛЬНОГО РОКУ В багатьох публікаціях пригадується батькам шкільних дітей, що діти повинні перейти щеплення проти інфекційних недуг. До цих недуг належать: дифтерія, коклюш, „свинка", кір і „триденний кір" та тетанус. Навіть тоді, якщо дитина переходила регулярні щеплення, то їх треба знову повторити.

ВЕЛИКА ПЛОЩА ЗЕМЛІ ПОРУЧ З філядельфійським міжнародним летовищем, де несовісні приватні підприємці хемічної промисловости викидали газартні хемічні покидьки у великій кількості до 1970 року і цим заничестили цей терен — буде знову відчищена. Цей мультимільйоновий відчищувальний проєкт розпочало місто за свій рахунок на всіх 60 акрах площі-трясовини.

У світі

ГАЗЕТА „ПРАВДА", ОРГАН ЦК КПСС ВИСТУПИЛА в обороні школярів в азійських республіках, яких місцеві республіканські власті використовують як робочу силу на жнивах. Газета пише, що тисячі школярів у тій частині СССР, замість сидіти за шкільними лавками, висилаються на збір зерна до колгоспів і радгоспів. В деяких колгоспах діти приміщують в невідповідних житлах, де дуже часто немає навіть ліжок для спання і діти сплять на долівці. Керівники колгоспів не забезпечують дітей відповідними харчами і не дбають про санітарні умовини. Недавно один юнак, якого послали із Фрунзе до колгоспу в Киргизії, не маючи досвіду наблизився до машини з високим електричним напняттям і загинув на місці. Школярів тримають у колгоспах по два, а то й три місяці. „Правда" закликає республіканських керівників Середньої Азії покінчити з такою практикою і дати можливість учням продовжувати науку в школах.

ФРАНЦІЯ ПЕРША ІЗ ЗАХІДНЬОЕВРОПЕЙСЬКИХ держав нарушила накладене президентом Рональдом Реґеном ембарго на вивіз модерної технології до Совєтського Союзу, призначеної для будови газопроводу із Сибіру до Західньої Европи. Як відомо, крім Франції проти цього ембарго запротестували також інші європейські держави, альянти З'єднаних Стейтів Америки, зокрема Західня Німеччина, Італія, Велика Британія й інші. Деякі з них закидали Р.Реґенові, що він вмішується у внутрішні справи суверенних держав, хоч ЗСА наклали ембарго тільки на ті компанії в Західній Европі, які працюють на американських ліцензіях. Французькі компанії, згідно з раніше договором, повинні доставити до СССР модерні компресори для газопроводу і речники уряду президента Франсуа Міттерана заявили, що не зважаючи на ембарго ЗСА, Франція не звертатиме уваги на нього і вкорочці розпічне доставу згаданих компресорів.

ФІДЕЛЬ КАСТРО, КУБИНСЬКИЙ ДИКТАТОР, виступаючи на телевізійній програмі заявив, що Куба радо прийме 500 ліванських сиріт, батьки яких загинули у боротьбі з „ізраїльськими агресорами". Він обіцяє примістити тих дітей у численних садочках й школах в Гавані та дати їм повну опіку. Про своє бажання він написав до Ясіра Арафата, лідера Палестинської Визвольної Організації і цей підтвердив у розмові з кореспондентами отримання такої пропозиції. Югославське агентство ТАНЮГ інформує, що Кастро також запросив Я.Арафата відвідати офіційно Кубу, щоб на місці „продискутувати цілий ряд міжнародних справ". При тому Кастро хвалив „геройські чини ПВО і її спротив сіоністським агресорам".

АМЕРИКАНСЬКИЙ ВОЯК, 26-РІЧНИЙ ЧАРЛЗ М. Старк, який стаціонує тепер у західньонімецькому місті Нюрнберґу в Баварії, замордував свою 27-річну дружину Емілі Су, тіло якої відкрили припадково робітники біля містечка Фюрт. Військові речники заявили, що згаданий вояк перебуває під арештом і буде переданий судовим властям, як тільки закінчиться вступне слідство.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

... писи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

... Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Подвійна перемога Реґена

Минулий тиждень був щасливий для президента Роналда Реґена, принісши йому перемогу в двох преважливих і прескладних справах. Перш за все Конґрес схвалив запропонований ним податок у висоті 98 більйонів і 300 мільйонів долярів,розкладений на три роки,найбільший у мирному часі цієї країни. Коли Президент проголосив цю свою ідею — відусіль відізвалися різкі голоси спротиву. Консервативні республіканці вбачали в цьому просто зраду принципового становища Республіканської партії, щоб не новими податками, а обнижуванням існуючих стимулювати хвору економіку. Інші критики закидали Реґенові непослідовність, бож його бюджет на новий фінансовий рік передбачує власне — поруч із редукцією видатків у всіх ресортах крім військового — також деяке скорочення податків з розрахунком, що це спонукає людей до інвестиції свого приватного капіталу в підприємства. Але поверх 100-більйоновий дефіцит нового бюджету налякав самого Реґена і він послухав поради, щоб зредукувати той дефіцит і сяк-так зрівноважити бюджет власне новим, здебільша посереднім податком. В Америці популярний вислів, що „від усього можна втекти, тільки не від смерти і не від податку". І тому проголошування нового податку у виборчому році — це страшенне ризиковний експеримент. А все ж, відклик Реґена безпосередньо до народу та його телефонічні й особисті розмови з конґресменами і сенаторами увінчалися успіхом. І хоч переможна більшість не була дуже велика (226:207 у Палаті Репрезентантів та 52:47 в Сенаті) проте цієї більшости було досить,щоб проєкт, після підписання Президентом, став законом.

Друга, майже одночасна перемога стосувалася ситуації на Близькому Сході. У Ливані шаліла 10-тижнева війна, яку повів Ізраїль, що рішився розбити армію Палестинської Визвольної Організації в місці її осідку, на території Ливану. Потерпіли оселі, міста і містечка та найбільше потерпіла столиця Ливану Бейрут — спершу її східня частина, замешкала здебільшого ливанськими християнами, що сприяють Ізраїлеві, та найбільше західня півмільйонова дільниця, мусулманська, де приватна армія Палестинської Визвольної організації мала своє „безпечне схоронище" і де знаходилися її арсенали зброї і головна квартира з Ясіром Арафатом у проводі. Використовування Ізраїлем у цій війні, отриманої від Америки зброї та кількатижневий пролив крови також жінок і дітей розлютили самого Реґена і страшенно напружили американсько-ізраїльські відносини. Посередником у тому конфлікті був висланий спеціяльний амбасадор, родом араб 60-річний Филип Габіб. Його подиву гідна терпеливість, ініціятивна придумливість і дипломатичний хист дали у висліді рішення, на яке рад-нерад погодилися усі зацікавлені сторони, що Ливан мають залишити всі чужі війська — ізраїльці, сирійці і — передусім — палестинські партизани. Цих останніх перевозять спершу на Кіпр, згодом до Сирії та відтіль до кількох різних арабських країн. Сам Арафат буцімто відкриє свою нову головну квартиру в Тунізії, а може в Альжирі. В усякому разі Ізраїль позбувся загрози від палестинських терористів, що діяли з території сусіднього з Ізраїлем Ливану. Процес евакуації палестинців наглядає міжнародне військо, понад 2,000 американських, французьких та італійських вояків. Реґен заявив, що 800 американських моряків-парашутистів будуть у Ливані чотири тижні і коли тільки хтось заатакує їх — їх відкличуть до Америки.

Чи палестинські терористи виречуться дальшої партизансько-терористичної війни проти Ізраїля — можна сумніватися. Але й йорданський король Гуссейн і сирійський президент Гафез ель-Ассан заявили, що вони не допустять до творення на їхній території держави в державі. Але однаково Москва, як такі протиізраїльські фанатики, як іранський аятолла Хомейні чи лівійський протектор терористів Муаммар Каддафі ледве чи з вовків переміняться в овечки. Президент Реґен заявив, що на черзі є розв'язка „проблеми палестинців". Чи Ясір Арафат визнає державність Ізраїля і чи приступить до ширшої мирової конференції, яка замирила б Близький Схід — це великий знак запиту.

Але покищо зріс престиж Роналда Реґена. Позитивна реакція нюйоркської біржі потвердила передбачування, що економічна криза в Америці минеться — не через ніч,але за місяці чи рік-два. До перемоги Реґена в обох цих справах, мабуть,вирішним був момент, що всі причетні до цих проблем чинники визнали, що Роналд Реґен — це лідер, якого не можна легковажити.

КАНЦЛЕР АВСТРІЙСЬКОГО УРЯДУ БРУНО Крайскі заявив під час інтерв'ю із кореспондентами західньонімецького журналу „Штерн", що Ізраїль поповнив у Ливані „великий злочин" і тепер Ізраїль в очах багатьох держав є „морально-нагою" державою, а його лідери „показали світові своє правдиве обличчя". Крайскі обіцяє, що він про цю справу говоритиме всюди, де тільки зможе, бо мовчанка про злочин, на його думку, „є тільки потуранням злочинів". Раніше, як відомо, Крайскі, який є жидівського роду, був одним з перших західньоевропейських лідерів, який визнав офіційно Палестинську Визвольну Організацію і зустрічався з її лідером Ясіром Арафатом.

Роман Рахманний

ПРИГАДКА ПРО ОДНЕ МОСКОВСЬКО—ТАТАРСЬКЕ ЛИХОЛІТТЯ

Усі роковини, відзначувані згідливою громадою, зміцнюють її, бо дозволяють її членам думкою оглянутися назад в історичне минуле та усвідомленням предківських успіхів оживити свої національні культурно-політичні настанови.

Але бувають такі історичні події, що їх не хотілося б навіть згадувати, а згадувати їх таки доводиться. Ні, не тому, що вони „трагічні", а трагедія, мовляв, привертає до себе увагу більшої кількости людей, ніж позитивна подія.

Кожна згадка про лихоліття порясає сумління нащадків, спричинює їм біль за кривди, заподіяні їхнім предкам, збуджує щирий жаль і святий гнів. Жаль, біль і гнів — це дуже важливі збудники патріотизму, що у сполуці з усвідомленням історичної долі свого народу перетворюється у щирий народолюбний націоналізм.

Роковини будь-якого лихоліття в суті речі добра лекція власної історії, чого не завжди можна сподіватися від „позитивних" роковин. А зокрема тоді, коли їх заплановано з метою приспати національну чуйність пригнобленого народу.

Ось чому весь ювілейний шум і галас в Україні навколо роковин т. зв. 1500-ліття Києва і 60-ліття СССР треба розглядати також у світлі одного історичного лихоліття, про яке ніде немає згадки і яке, можливо, намагаються своїми ювілеями затушувати московські володарі.

1-го вересня 1482

П'ятсот років тому, в день св. Симеона, кримський хан Менґлі Ґірей, за підмовою московського князя Івана Третього, напав на київську землю, здобув Київ, спалив цілі квартали, багато мешканців убив, а ще більше забрав у полон на перепродаж у Туреччину та в інші рабовласницькі країни. Десять інших міст і містечок України зазнали тоді подібної долі.

Навіть московські й ростовські літописці того часу жахнулися,почувши розповіді самовидців тієї третьої руйнації Києва полчищами монголо-татар. Адже два раніші наїзди на Київ (за Батія 1240 і Едіґея 1416) були тільки частиною загального східньоевропейського лихоліття. Тим часом татарський удар по Києву з вересня 1482 року був спрямований виключно проти України-Руси, що після монгольських руйнацій та кількадесятирічної самооборони проти польського наступу „на схід" помалу здіймалася на власні ноги.

Святі ікони і церковні чаші

Відродження України в соціяльно-економічному, культурному й адміністраційно-політичному аспекті на століття зупинив саме той московсько-татарський наїзд.

Московський князь Іван Третій завидно дивився на південь Східньої Европи і навіть у поневоленій Україні бачив майбутню барикаду волі, що зупинила б московську експансію. Тому він, згідно із свідченнями літописців, вислав до кримської орди спеціяльного посланника Михаїла Котузова з багатими дарами і приманливою пропозицією: провести несподіваний наїзд на центр України, здобути місто Київ, придбати собі здобич і великий ясир.

Кримські татари в той час мали високоякісну збройну силу, вишколювану на засновках тактики і стратегії Джінґісхана. Хоч на Криму вони жили осілим життям, то все ж таки зберігали Джінґісханову заповідь: утримувати безлюдний степ, а сусідні країни з хліборобським населенням ослаблювати частими наїздами. Адже економічна експлуатація і забирання здорового люду в ясир втримає будь-який народ у підлеглості завойовникам.

Оскільки московський князь Іван III зобов'язався свято дотримувати „договору про ненапад" і своєю „збройною невтральністю" шахувати польські збройні сили на Білорусі та Литві, то хан Менґлі Ґірей використав цю сприятливу для себе нагоду. Приблизно так само згодом (1939 року) Гітлер покористувався „договором про ненапад" зі Сталіном для своєї аґресії.

Тому 1-го вересня 1482 року слабкі самооборонні відділи Києва швидко розгромила татарська навала. Татари витяли в пень усіх завзятих оборонців, частину військових і цивільних видушили димом у київських печерах, пограбили доми і церкви, повбивали дітвору і старих, а здорових дорослих чоловіків і жінок погнали Чорним Шляхом у Крим.

На доказ успішно виконаного доручення хан Менґлі Ґірей через спеціяльних посланців передав московському князеві Іванові Третьому цінніший церковний посуд, а зокрема золоту чашу з Собору св. Софії. таким чином „боголюбивий московський князь" отримав і свою частку того, що колись Т. Шевченко назве „з пожару вкрадений покров".

„Та ж це тільки продовжування традиційної аґресії суздальського князя Андрея Боголюбського! — скажуть читачі. Адже це той князь — один із шанованих засновників російської імперії — викрав українську чудотворну ікону Богоматері з Вишгороду коло Києва 1155 року, а опісля (1169 року) послав свої полчища під проводом свого синка здобути і зруйнувати Київ, не жалкуючи ні світських ані церковних будівель..

Вина найманців не менша

Так, це правда. Різниця між наїздом суздальців 1169 року і наїздом кримсь-

(Закінчення на стор. 4)

Іван Я. Хамуляк

Альтернативи до вибору

Згідно із комуністичною ідеологією, пролетаріят має захопити владу — байдуже яким способом — і встановити свою диктатуру, щоб зреалізувати ідею комунізму. Як довго така диктатура мала б тривати, того її ідеологи навіть не пробували уточнити. Сама ціль уведення диктатури-створення безклясового суспільства, властиво нічого не уточнює,бо не вираховує елементів, що мали б ту ситуацію визначувати, ані не подає точного способу хто і як мав би сказати, що „безклясове суспільство" вже існує і тому диктатуру треба б знести...

Критики марксизму-комунізму відразу підхопили цей брак визначення часу ліквідації диктатури пролетаріяту, як також вони ставили під сумнів те, чи люди, які захопили владу і зжилися з нею, користають з її благ, схочуть будь-коли взагалі тієї влади зректися. Єдиний спосіб, це змусити їх силою це зробити.

Ані Сталін, ані його наслідники, включно із Брежневим нині, не спішаться проголосити, що „безклясове суспільство" вже є і прийшов кінець їхній диктатурі. Гітлер, чи Муссоліні, чи навіть „ґенераліссімус" Франко теж не виявляли охоти резиґнувати із своїх диктатур. Такою є людська природа, таким є всякі диктатури, таким є життя. Чи це діється на терені СССР, чи в межах великого Райху, чи денебудь, так є, так мусимо на ті речі дивитися...

Захоплення „влади" на терені УККА, нехай і в мініятюрі, має подібні елементи. Нині трудно сподіватися, що ті, які здобули владу, диспонують фірмою, а в першу чергу фінансами тієї установи,схочуть самі, добровільно, в ім'я добра цілої громади, зрезиґнувати із титулів та платень. Тим більше, що вони свідомі того, що ані якісь рівнорядні титули, ані рівнорядні фінансові засоби їм ніхто не збирається пропонувати. Вони теж свідомі, що вони не мають властивих кваліфікацій вести цілу нашу громаду.

Централі, що репрезентувала б нашу вільну громаду, ми не маємо, а її потрібно.

На нових країнах поселення ми потворили наші „мініятюрні україни". Творили і творимо різні організації, ціллю яких є зберігати власну національну ідентичність та допомагати собі спільно-в той чи інший спосіб-у наших практичних потребах. Велику увагу ми клали і кладемо на допомогу нашим рідним на рідних землях.

Багато, однак із тих більших або менших організацій на терені ЗСА,пережило і далі переживає свої дні розцвіту і слави, але теж багато із них має дні занепаду, якщо не цілковитої ліквідації.

Тими установами, які потрапили перетривати вже багато років і перейти успішно всякі „бурі і потрясення" є наші Церкви ,та покищо найбільше стабільними виявили себе наші братські союзи. Тому теж не диво, що всякі далекосяжні плянування нашої громади і в ЗСА і поза ними,в такий чи інший спосіб включають наші братські союзи. І Енциклопедія Українознавства, Український Вільний Університет, Український Науковий Інститут при Гарвардському університеті, українські музеї і тим подібні акції завжди мали і мають моральну, а в першу чергу матеріяльну допомогу від наших братських союзів. Виявляє також стабільність Союз Українок Америки, можуть мати стабільність НТШ, УВАН, українські музеї. Можуть і повинні зберегти стабільність різні професійні товариства, лікарі, інженери, університетські професори, бібліотекарі, журналісти тощо. Журналісти, однак, мусять вміти достосовуватися до змінливих обставин, до різних перемін в складі їхніх активних і потенційних членів. Вкінці дуже складною, але теж одною із засадничих справ є наші молодечі, мистецькі, спортові й інші організації. Пласт, СУМ, ОДУМ, різні спортові чи спортово-виховні організації, мають майбутнє.

Окреме місце без сумніву належить нашим кредитовим і банковим установам. Відповідне, зріле і фахове плянування у тій галузі може відограти дуже поважну й ефективну ролю. Однак організатори того діла повинні бачити перспективу і в тому сенсі діяти.

Найбільш нестабільними, мабуть, є і будуть різні політичні формації, а ще зокрема з виразним ідеологічним напрямком. Вони можуть заблистіти, наробити шуму, а в кінцевому ефекті зруйнувати УККА, знищити усе, що цінне. Український Братський Союз відразу було тяжко перебрати, наступ на Український Народний Союз не вдався, впливи в „Провидінні" з кожним днем маліють, а Народна Поміч замала, щоб можна було з нею кудись зайти, і рости теж не спішиться.

Автор цих рядків не раз себе запитує, чи між тими, що заатакували на терені УККА особу генерала Григоренка є вже такі, що їх муляє сумління. На мою думку, багато із тих, що дали себе опутати „злим духом" у той час, нині починають собі усвідомлювати, як далеко вони у своїй помилці зайшли.

Усі ті, які творили і творять українські організації, свідомі того, чого вони хочуть і чому готові витрачати свій час і гроші, щоб ті організації вести і їх зберігати. Ті люди теж усією душею противляться, щоб їм наказувати, як вони мають вести свою роботу. Того не хочуть лікарі, не хочуть інженери, не хочуть

(Закінчення на стор. 3)

Степан Женецький

„КАРЛ МАРКС — ЧИ ІСУС ХРИСТОС?"

У виданні за серпень ц. р. американського почитного журналу — збірника „Рідерс Дайджест", що появляється у десятках мільйонів примірників та друкується у багатьох мовах, надрукована стаття Джозефа Гарріса п. з. „Карл Маркс — чи Ісус Христос?", у якій він запитує Світову Раду Церков (СРЦ): „Кому ви служите — Карлові Марксові, чи Ісусові Христові?"

Стаття Гарріса — редакційна „Рідерс Дайджесту" — висловлює велике негодування, яке нуртує серед визнавців тих Церков, об'єднаних у Світовій Раді Церков із-за її пов'язань з марксистськими угрупуваннями по цілому світі.

Автор пише, що останній Конгрес СРЦ, що відбувся у Найробі, Кенія, 1975 року, виявив, що її підхід до розв'язання світових проблем спирається більше на марксизм, як на християнство.

Багато добродіїв, що досі спомагали пожертвами цю церковну організацію, були сильно обурені, коли в 1978 році СРЦ проголосила, що її Комітет для поборювання расизму, дав допомогу в сумі 85,000 долярів комуністичній орґанізації „Патріотичний Фронт" у Родезії, тепер перезваній на Зімбабве.

„У тому часі, коли СРЦ дала цю допомогу, — пише Гарріс — „Патріотичний Фронт" доконав вбивства над 207-ми білими і 1,712-ми чорними цивільними людьми, а тиждень перед тим, з його руки загинуло дев'ять місіонерів і діти, що їх вони виховували.

Погляди СРЦ — явно протизахідні — пише Гарріс. Генеральний секретар СРЦ, Филип Поттер, методист, часто цитує із писань і промов марксистських теоретиків; він теж звеличує провідників американської муринської комуністично-терористичної організації Чорні пантери, Стоклі Кармайкела і Малколма Х.

Еміліо Кастро, уругваєць, який очолює Комісію Світової Місії і Євангелизму, твердить, що„філософічні підстави капіталізму є злом, цілковито зверненим проти Євангелії."

Програма СРЦ для поборювання расизму, що минулого року розпоряджала бюджетом одного мільйона долярів, щедро підтримує промосковські, марксистські організації. І так з 5-ти мільйонів, що з тієї програми видано для поборювання расизму, майже половину отримали різні комуністичні заколотники, що намагаються силою повалити білі режими у Південній Африці. 78,000 долярів отримали, підтримувані Москвою, комуністичні партизани в Анґолі, 120,000 долярів припало марксистським групам ФРЕЛІМО в Мозамбіку 823,000 долярів призначено для СВАПО, марксистським партизанам у Намібії, що їм Москва посилає зброю, і яких вишколюють кубинці.

Натомість пише Гарріс — „ані цент з грошей СРЦ не йде на допомогу дисидентським групам у Совєтському Союзі, де режим стосує явні переслідування супроти етнічних і релігійних груп, таких, як литовці, українці, мусулмани, євангелики та християни. Марксистські режими в загальному, а московсько-комуністичні зокрема, СРЦ трактує дуже „делікатно", в „дитячих рукавичках".

Причиною такого „делікатного" трактування Москви, — кажуть провідники СРЦ, — є те, що вони вірять, що „приватні контакти" є найкращим способом впливу на комуно-московських головачів. Одначе Гарріс твердить, що коли СРЦ кількакратно — „тихим способом" — звертала-ся до кремлівських володарів у справі порушування прав людини в Совєтському Союзі, то її увесь час іґнорували, і вона не мала жадного успіху.

Та справжньою причиною, — пише Гарріс, — що СРЦ так „делікатно" трактує Совєтський Союз є це, що СРЦ побоюється, щоб Московська Православна Церква не вийшла з її членства. Гарріс твердить, на нашу думку, цілком слушно, що Москва, почерез членство Московської Православної Церкви, зручно невтралізує критику СРЦ соціялістичних країн.

З цієї причини, що СРЦ підтримує марксистсько-комуністичні справи, вірні тих Церков, члени СРЦ, на знак протесту проти такого підходу своїх церковних провідників, починають масово покидати свої Церкви. І так: Пресвітеріянська Церква, найчисленніша в Америці, втратила, майже, один мільйон вірних із-за політики СРЦ. Вони (вірні) відверто твердять, що СРЦ кермують люди з лівими поглядами".

Шостий Конґрес СРЦ має відбутися у липні 1983 року у Ванкувері, Канада. Багато вірних тих Церков, що є членами СРЦ, будуть пильно спостерігати, чи СРЦ плянує далі спомагати марксистів, а чи послухає тих, що незадоволені з такого поступування і покидають свої Церкви.

Роман Шраменко

В АЛЬБОМ 40-РІЧЧЯ УПА

I

Коли німці 1939 року заатакували Польщу, то нема де правди діти, — ми українці сприйняли цей факт із задоволенням, а, може, навіть з деякою дозою перебільшеного оптимізму.

Нам здавалось, що німці, знаючи наші ворожі відносини з поляками, логічно вкладатимуться у співзвучність наших заінтересувань, як і сприятимуть нашим вимогам.

Ми якось штучно переочували та інтерпретували собі недавні ще події, які трагічно відбилися на наших очах, коли то Берлін лаконічно продиктував розв'язку питання Карпатської України, віддаючи цю щойно здобуту вітку нашої землі мадярам. У якій мірі приглушували ми це гіркими почуваннями , які нуртували в нас по лінії ще живої кривди, обиди та всього непотрібного зла, що його нам накинула Польща своїм шовіністичним режимом за несповна останніх двох десятків років.

Хоч-не-хоч, ми добачували в інвазії німців проти Польщі своєрідну кару полякам за їхнє нахабне та наскрізь диковинне відношення до нас. Справедливо чи ні, нам хотілось бачити закукурічене польське моцарство в позиції, яку вони нам зготовили з большевиками в 1920 роках, підступно використовуючи підписаний союз поміж Головним Отаманом Симоном Петлюрою, а їхнім маршалком Пілсудським.

З другого боку, ми не дуже то хотіли розбиратися й застановлятися над політикою, яку накреслив Адольф Гітлер по лінії не-німецьких народів, хоч над цим питанням широко було дискутовано у вільному світі й поширювалися поважні застереження й побоювання щодо експансивних тенденцій гітлерівської Німеччини.

Нам імпонував німецький порядок, а вже зокрема захоплювалися ми прусацьким мілітаризмом, видним на кожнім кроці. Програвши свої Визвольні Змагання у двадцятих роках, ми, майже, всі тужили за своїм військом, бо, ще не так і давно, ми безпосередньо, чи посередньо торкалися рядів нашої рідної армії...

У нас потиху, і якось непевно, плекалась задушевна мрія, що німці допоможуть зорганізувати свою українську армію. Ми дуже хотіли носити мундури, не зважаючи на тодішню політичну доцільність цього, що виявилося в дальшому при появі всяких легіонів, допоміжних сотень, а тоді дивізії.

Ми вірили, що німці не спиняться на Польщі, вони підуть дальше на Схід, а там... Нашим мріям не було кінця.

І справді, німці не довго зупинилися в Польщі, чи пак новозорганізованім Генеральнім Губернаторстві, вони пішли дальше, виповівши війну Москві, що і почалась, на нашу велику радість, 21-го червня 1941 року.

• • •

До війни 1939 року, на Західніх Землях України існувала добре зорганізована та добре проспеаруюча Організація Українських Націоналістів (ОУН). Подавляюча кількість свідомої та патріотичної української молоді була в такій чи іншій формі пов'язана з цією організацією, чим ця молодь пишалася й гордилася, вважаючи ОУН, переємницею незакінченої визвольної боротьби під час нашої програної в кінці Першої світової війни.

Націоналістична українська молодь, вихована в ідеалістичному світогляді, була до самовідречення вірна ідеалам українського націоналізму, беззастережно віруючи в свою місію, свій Провід, в український народ.

Одначе, мов грім з ясного неба, в 1940 році рознеслась трагічно-потрясаюча вістка, що ОУН розбито. Розбито її в Кракові, де зібралися наші політичні вихідці з польських тюрем, втікачі з Галичини, яку в той час окупували большевики, а також члени ОУН, які жили до розвалу Польщі за кордоном.

Монолітня ОУН, єдина в той час реальна сила українського народу, опинилась на роздоріжжі свого дальшого існування.

В остаточнім результаті виринуло дві ОУН: одна, матірна, очолена вибраним на Великім Зборі Українських Націоналістів полковником Андрієм Мельником, і друга, назвавши себе революційною ОУН, очолена вихідцем з польської тюрми двадцятикількалітнім Степаном Бандерою.

Чому? Чому, запитували себе стривожені націоналісти, і не-націоналісти.

Та роздор був доконаний, а наслідки його породили анархію, хаос, апатію, що вкінці довело до нетерпимости, ворожнечі і братовбивства.

Хто, і для кого це зроблено?

Безсумнівно, не зроблено цього для добра українського народу!

Не улягає сьогодні найменшому сумнівові, що за кулісами роздору стояли ставленики Берліну. Але чи лише Берліну?

І ось, в червні 1941 року німецькі дивізії форсують кордони СССР, а в їх тилах ідуть два ворожі табори ОУН.

Ідуть в цьому самому напрямку, для цієї самої цілі; але йдуть роз'єднано, ослаблені; втрачають час, енергію, людей. Замість великого державнотворчого чину, вони замотуються у сіті внутрішньої гризні, взаємних обвинувачень, засудів.

А десь, поза кулісами цієї драми, сміється зловіщо Берлін, а за ним Москва...

• • •

Німецькі, добре озброєні та вишколені, дивізії скоро посувалися вперед і за кілька місяців захопили майже цілу територію України, врізалися в оливні поля Кавказу, дійшли до Кубані та Дону, оточили облогою Ленінград та почали клином втискатися в напрямі Москви.

Київ німці здобули вже 20-го вересня 1941 року, створюючи тим же поважне замішання большевицької верхівки, яка вважала це для себе великим ударом з точки погляду престижу та колосальних втрат в людях і виряді.

Цілий так зв. український фронт трагічно ламався в некористь большевиків, натомість успіхам німецьких дивізій не було кінця.

Німці швидко наступали , здобували та закріплювали за собою позиції. А коли фронтова лінія переходила далі, тоді керівництво німецькими справами переходило в руки нацистських ґавляйтерів і ґестапо.

(Продовження буде)

ЗАКЛИК
Комітету Правної Оборони

Ще у березні цього року федеральний обласний суд у Вест Палм Біч, Фльорида, виніс рішення проти американського громадянина українського походження Богдана Козія, відібравши від нього горожанські папери за його „затруднення в українській поліції", як також за його „співучасть у Організації Українських Націоналістів" під час Другої світової війни.

Головними свідками по стороні американського Уряду (обвинувачувача) були чотири особи, які проживають в Українській ССР, та три особи, які проживають в Польщі. Жадних „очевидців", крім цих сімох „закордонних", не представлено, а вирок судовий уарґументований майже виключно їхніми свідченнями.

В додатку, у своєму заключному слові, сам адвокат Уряду ЗСА ствердив, що підсудний не міг бути прийнятий до Америки леґально, бо „Під час Другої світової війни совєтська армія і російські партизани були альянтами Америки та боролися проти нацистської Німеччини. Через це, людина, яка боролася проти цих альянтських військ, коляборувала з нацистами. Підсудний, очевидно, сам признається, що він боровся проти совєтської армії та російських партизанів."

Рівнож у своєму рішенні суд навіть не розглядав можливостей фальшивости свідчень совєтських та польських свідків, хоч оборона присвятила чимало уваги цій справі. Суд признав правдивість цих свідчень тому, що, мовляв всі ці свідки говорили подібно та що немає жадного доказу будь-якого надужиття.

Мабуть найбільш застрашуючим чинником рішення суду було ствердження що „активна участь підсудного в Організаціїл Українських Націоналістів рівночасно зробила підсудного членом та учасником руху, ворожого до ЗСА, та тим самим забороняла прийняття до ЗСА".

Справа Богдана Козія сьогодні у апеляційному процесі. Вироки та рішення суду торкатимуть не лише особу Богдана Козія, але всіх українців, які боролися за волю свого народу під час Другої світової війни, бо вони становлять прецеденти на майбутнє. Кошти відклику виноситимуть поверх 35,000 дол. Фінансова допомога конечна не лише для оборони одного Богдана Козія, але для збереження нашої української національної чести проти совєтських російських та жидівських намагань сплямити історію нашої визвольної боротьби. Просимо висилати свої пожертви на адресу: UUARC Legal Defense Fund., c/o Flis, Lozynskyj Steck, P.C.,98 2nd Ave, New York, N.Y. 10003.

Альтернативи...

(Продовження зі стор. 2)

університетські професори, не хочуть наші жінки зі СУА, не хочуть пластуни, а то й СУМ. Всі ми досить свідомі наших завдань, нашої ролі для української визвольної справи, ніхто з нас напевно не є проти добрих дружних порад, такої чи іншої допомоги в тій чи іншій справі, але важко собі уявити, щоб ми хотіли, щоб хтось мав право вмішуватися до нашої праці і казав нам, як ми її маємо виконувати.

Дякуючи Богу, наша здорова-громада чим раз глибше собі це усвідомлює і не лише так думає, але активно так же реаґує.

Українська патріотична громада мусить знову звернутися за допомогою до братських союзів, а в першу чергу Українського Народного Союзу. Його Екзекутива своєю постановою з дня 22-го липня 1982 року саме таку допомогу запропонувала. Наша громада, яка не хоче однопартійного УККА, має альтернативу до вибору.

ГОЛОВНЕ КОМАНДУВАННЯ АРМІЇ В ЕЛЬ Сальвадорі поінформувало кореспондентів, що армійські частини розпочали нову офензиу проти марксистських партизанів у північній провінції країни. У першому зударі партизани втратили 150 осіб. Речники армії заявили, що сальвадорська армія, зокрема її спеціяльні протипартизанські частини, має вже достатній досвід у боротьбі з підпільним рухом і, оперуючи малими скоро пересувними частинами, завдає марксистам великих ударів. Крім того армія розпоряджає більш модерною зброєю.

Відбулася наукова конференція „Україна і Чехо-Словаччина"



Перед таблицею виставки, підготовленої д-р Блянкою Єржабек (зліва); група прелеґентів виставки: д-р І. Качуровський, д-р Б.Єржабек, проф. д-р М. Богатюк, ректор УВУ проф. В. Янів, проф. д-р О. Горбач і проф. д-р Д. Штогрин.

У приміщеннях Українського Вільного Університету в Мюнхені відбулася в днях 30 - 31 липня 1982 року цікава і незвичайно багата тематично наукова конференція „Україна і Чехо-Словаччина", на якій висвітлено ряд важливих питань про зв'язки поміж нашими слов'янськими народами в минулому та об'єктивно розглянено сучасне положення між народами Східньої Европи.

Конференцію намічено провести в часі літнього семестру минулого року, і вона згуртувала важливе гроно науковців-дослідників цих проблем, які виготовили на конференцію ряд цікавих і добре обґрунтованих праць, що своїм змістом зацікавили доповідачів і численних слухачів. Була це друга наукова конференція в УВУ, якщо врахувати українсько-польську наукову конференцію, яка відбулася в Мюнхені в днях 6-7 жовтня 1980 року.

Промотором, організатором і керівником конференції був проф. д-р Микола Богатюк (Ле Мойн коледж і УВУ), а значну допомогу в приготуванні рівночасної виставки картин народної ноші українців, чехів, словаків і деяких видань дала д-р Блянка Єржабкова (німецький педагогічний інститут і УВУ) та Лідія Качуровська, що допомогла вчасно виготовити короткі резюме доповідей усіх учасників (50 стор. машинопису).

При цьому треба відмітити, що наукова конференція, з великим вкладом підготовчої праці її організатора і всіх зацікавлених, відбулася у незвичайно діловій і дружній співдії всіх учасників, які прибули на конференцію з-поза Німеччини — ЗСА і Канади, та з цієї нагоди були виготовлені чотиримовні програмки української, чеською, німецькою і англійською мовами для майбутніх дослідників.

Конференцію відкрив її керівник, проф. д-р Микола Богатюк, у п'ятницю, 30-го липня, привітавши всіх учасників — доповідачів і гостей, серед яких були професори УВУ та представники наукових установ — НТШ, УВАН, УТГІ. Привітальне слово до учасників виголосив господар проф. д-р Володимир Янів, ректор УВУ, що у своєму короткому введенні згадав про українсько-чеські зв'язки в минулому, а зокрема про наше наукове життя в Празі в 1920-1945 роках, та про міжнародні зв'язки УВУ в мюнхенський період діяльности.

При цій нагоді проф. В. Янів згадав про першого ректора УВУ, проф. д-ра Олександра Колессу, відомого науковця і промотора українсько-чеської співпраці, та відслонив його портрет, який недавно подарувала для УВУ донька покійного професора.

Конференцію поділено на чотири окремі сесії: мовно-літературну, економічно-соціологічну, історично-філософічну та „Українці в Чехо-Словаччині''. В рамках цих сесій відбулося одинадцять наукових доповідей (заплянована дванадцять), що й вказує на повний успіх відбутої конференції. При цьому можна згадати, що у всіх чотирьох сесіях взяло участь разом біля 120 учасників, з яких приблизно 75 були зареєстровані як постійні учасники в книзі гостей УВУ. Треба ще згадати, що учасниками конференції були також студенти і курсанти УВУ, в тому числі і недавно прибулі українці з Польщі.

Першою сесією, мовно-літературною, керував проф. д-р Ігор Качуровський (УВУ). Доповідачами були — проф. д-р Олекса Горбач (університет Франкфурту і УВУ), який дав цікаву доповідь про певний мовний вплив чеської мови на галицьку мову (західньоукраїнську) та навів ряд цікавих прикладів. Д-р Блянка Єржабкова говорила про листування І. Франка, В. Гнатюка, та О. Кобилянської з чеськими колеґами-письменниками і науковцями, і при цьому вдало поєднувала свою розповідь прозірками гуртових і родинних фотографій та картинами краєвидів з Праги.

Проф. д-р Дмитро Штогрин (університет Іллінойс в Урбані і УВУ) насвітлив українсько-чеські культурні зв'язки в 1920-30 роках і подав добре усистематизовані відомості про діяльність наших наукових установ в Празі і на кінець схарактеризував їхній упадок і „передачу їхнього майна" большевикам в 1945 році.

Другою сесією - економіка і суспільство - керував проф. д-р Зиновій Соколюк, проректор УВУ. Доповідачами на цій сесії були: проф. д-р Микола Богатюк, який у своїй доповіді насвітлив становище України і Чехо-Словаччини в інтеґраційних плянах Ради економічної взаємодопомоги - РЕВ (східній „спільний ринок") та о. мґр Володимир Дідович, який насвітлив історію чеських поселень на Волині від її початків в XIX ст. до ліквідації цих поселень в 1947 році переселенням чехів до Чехо-Словаччини.

Доповідь о. мґра В. Дідовича доповнив частинно проф. д-р О. Горбач, подавши докладніші відомості про виселення чехів з Волині і переселення туди дев'яти тисяч українців з Пряшівщини в 1947 році, більшість з яких, вже як „словаки", повернулася до давніх місць поселення в 60-их роках.

Третьою сесією - історії і філософії - керував проф. д-р Григорій Васькович, декан філологічного факультету УВУ, а доповідали на ній д-р Мілян Дангель (раніше з чехо-словацької Академії наук), який систематично насвітлив основні питання орієнтації, споріднености і розбіжности ідей в українському і чеському філософічному мисленні, що викликало зацікавлення присутніх. Проф. д-р Теодор Мацьків (університет Акрону) розглянув порівняльно педагогічні погляди двох відомих слов'янських філософів і педагогів Коменського і Сковороди у світлі ідей і поглядів на навчання. Доповідач порівняв погляди обидвох мислителів, насвітлив їхню суспільну діяльність, подавши детальнішу аналізу поглядів останнього.

Проф. д-р Роман Шпорлюк (університет Мишиґену), розглянув з погляду історичної і політичної перспективи Масарикову концепцію Центрально-Східньої Европи та її актуальність тепер, що й вказувало на історичну вартість державницьких поглядів цього відомого чеського державного мужа.

Четвертою сесією керував проф. д-р Петро Потічний (університет МекМестер і УВУ). Вона була присвячена українцям у Чехо-Словаччині. Проф. д-р Йосиф Кратохвіль (університет Штуттґарт і УВУ) говорив про зв'язки українців і чехів у перші десятиліття існування УВУ в Празі та про діяльність інших наукових осередків. Д-р Володимир Маруняк (УВУ) схарактеризував видавничу діяльність української еміґрації в Чехії і на Моравії в 1900 - 1945 рр. Доповідь проф. д-ра Олександра Барана з Манітоби під заг. „Закарпатська інтеліґенція та уряд Чехо-Словаччини" була відчитана проф. д-ром Бориславом Білашем з Вінніпегу.

У кінцевому слові проф. д-р В. Янів дав коротку підсумовуючу аналізу прочитаних доповідей та характеристику дискусій після відбутих сесій, а на кінець проф. д-р Микола Богатюк, керівник, закрив конференцію і подякував присутнім за численну участь.

Оцінюючи ділову атмосферу конференції треба згадати, що вона відбулася дійсно на бажаному науковому рівні, доповіді були виготовлені в площині суто наукового об'єктивізму та виголошувані в теплій атмосфері взаємного зрозуміння.

Покищо виготовлено тільки короткі нариси всіх прочитаних доповідей, але намічено видати всі наукові причинки окремим томом, присвяченим цій конференції. Гармонійна співдія всіх учасників конференції може бути добрим прикладом на майбутнє зокрема при подібних наукових зустрічах.

Після останньої сесії відбулася товариська зустріч учасників кінцевої сесії конференції (біля 50 осіб), на якій продовжувався обмін думок на попередньо порушені теми, а тим самим поглиблювалися нові знайомства серед присутніх.

Д-р Б.Кузь

Св.п. Михайло Лопушок



Св.п. Михайло Лопушок

У понеділок, 12-го липня 1982 року, у Ніллсвіллі, Висконсин, після тяжкої і довгої хвороби відійшов у вічність св.п. Михайло Лопушок, проживши 79 років.

Св.п. М. Лопушок народився 10-го червня 1903 року в Україні, у заможній багатодітній родині. Закінчивши трирічну приходську школу, він не міг продовжувати навчання, з бурхливими подіями в Україні, та мусив вже з 14-го віку свого життя тяжко працювати.

В 1926 році він одружився з Устиною, з дому Тарасенко. Молоде подружжя почало звивати своє родинне гніздечко, але не судилося. Ставало щораз гірше, пройшла колективізація, настав страшний 1933 рік. Хто заздалегідь утік у велике місто залишився живим, решта родини вимерла з голоду, як і мільйони інших по всій Україні. М. Лопушок працював в той час і напівпухлий ходив щодня до роботи, щоб не пропустить пайки хліба і якоїсь „баланди", щоб половину з того принести додому своїй родині, рятуючи її від голодної смерти.

Він був дуже працьовитою людиною і все своє горе вкладав у працю, не шкодуючи ні часу, ні свого здоров'я, був сміливої вдачі, не любив ні перед ким принижуватися і завжди ставав в обороні покривджених, за що двічі був суджений і переслідуваний. Під час Другої світової війни був змушений виїхати на Захід, де тяжко працював аж до кінця війни.

В 1945 році приїхав до Америки, де спочатку мусів відробити один рік контракту в фермера, а потім переїхав до Честеру, Пенсилванія, де працював на фабриці. Заробивши трохи грошей, купив фарму в Висконсин, де працював аж до пенсії. Здавалося настав час заслуженого відпочинку, але пережиті лихоліття, тяжка праця зробили своє. Почалися одна за одною хвороби, і так закінчив він земне життя.

Покійний був активний у громадсько-церковному житті. Двічі був вибраний головою парахії в церкві Св. Тройці в Крентон, Висконсин, користувався пошаною у своїх парафіян та радів успіхами парафії.

Похоронено св.п. М. Лопушка 17-го липня на цвинтарі Елмвуд у Чикаґо, після похоронних відправ у церкві св. Софії. Панахиду відслужили о. Кулик і протодиякон І. Покотиленко, співав мішаний хор під дириґуванням І. Осійчука.

Св.п. Михайло Панасович Лопушок залишив у смутку дружину Устину, дочок Валентину Косогор з чоловіком Василем і дітьми, і Тамару Білас з чоловіком Михайлом і дітьми, Анну Федера з чоловіком Робертом і сином, сина Петра з дружиною Дебі і дітьми, 13 онуків і 10 правнуків та ближчу і дальшу родину.

Присутні склали на похороні на нев'янучий вінок св.п. М.П. Лопушка: 200 дол. на „Українські Вісті", 100 дол. на фонд пам'ятника Липківському, 25 дол. на „Православне Слово", 25 дол. на „Свободу".

Валентина Косогор

Ділимось сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що у вівторок, 24-го серпня 1982 року, помер по довгій і тяжкій недузі

наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО І ДІДО

бл. п.
ВАДИМ ЛЕСИЧ-КІРШАК

ПАНАХИДИ — в четвер і п'ятницю, 26-го і 27-го серпня 1982 р., о год. 7:30 веч. та в суботу, 28-го серпня, о год. 10:30 рано в похоронному заведенні Петра Яреми, Схід 7-ма вул. в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в церкві св. Юрія в Ню Йорку, Схід 7-ма вул., о год. 11-ій перед пол., а опісля **ПОХОРОН** на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — ОЛЕКСАНДРА
сини:
ІГОР з дружиною ЕЛІНОР
ОРЕСТ з дружиною НЕНСІ
внуки: КАТРУСЯ, ХРИСТЯ, СТЕПАН, МАТВІЙ І ХРИСТОФОР

У глибокому й болючому смутку повідомляємо, що з волі Всевишнього в місяці серпні 1982 року, в Бережанах, Зах. Україна, по довгій і тяжкій недузі, на 78-ім році життя відійшов на Вічний Спочинок

мій Найдорожчий БРАТ

бл. п.
ІВАН ІВАСЬКЕВИЧ

Покійний народився в селі Галич, пов. Підгайці, Тернопільська обл. Покійного похоронено в Бережанах, Зах. Україна.

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ ПОКІЙНОМУ!

Горем опечалені:

сестра — МАРІЯ КУЧМА з ІВАСЬКЕВИЧІВ
з дітьми, внуками та правнуками
Родина в Україні, Америці і Канаді

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями та Знайомими, що у вівторок, 24-го серпня 1982 року відійшла у Вічність на 82-му році життя

наша Найдорожча
МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ, СЕСТРА І КУЗИНКА

бл. п.
МАРІЯ РУДЗІНСЬКА

вдова по бл. п. ІВАНОВІ, народжена в Старій Солі, Україна.

ПАНАХИДА у четвер, 26-го серпня 1982 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J.

ПОХОРОН в п'ятницю, 27-го серпня 1982 р., о год. 9:30 ранку до церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а відтак на цвинтар Ґейт оф Гевен, Іст Гановер, Н. Дж.

Горем прибиті:

доньки — ІРЕНА КОЧЕРЖУК
син — ВОЛОДИМИР РУДЗІНСЬКИЙ з дружиною СОНЕЮ на засланні
син — ЛЮБОМИР з дружиною ҐЕРТОЮ
сестра — ЕВГЕНІЯ ТУРКАС в Україні
кузинка — ДАРІЯ ТУРЯНСЬКА з чоловіком ІВАНОМ та синами
внучка — МАРІЯ ШАНДОР з чоловіком БОГДАНОМ і донею ХРИСТИНКОЮ
внучка — ХРИСТИНА ФЛЯК з чоловіком ЛЮБОМИРОМ
внучка — ТАНЯ з чоловіком ІГОРЕМ у Сибірі
внук — ВОЛОДИМИР РУДЗІНСЬКИЙ з дружиною ЮЛІЄЮ
внук — АНАТОЛЬ РУДЗІНСЬКИЙ з дружиною ОКСАНОЮ у Сибірі

Ближча і дальша Родина в Америці, Україні і Польщі

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Відбулися річні збори МБУО

Треті Річні збори Манітобських батьків за українську освіту, які відбулися, 16-го червня 1982 року в Осередку української культури й освіти в Вінніпеґу, перевибрали Террі Дж. Прихітка президентом. В склад дирекції разом з Т. Прихітком увійшли: Роман Яринюк, віцепрезидент, Леся Швалюк, секретар, Тед Палей, скарбник, Марко Гнатюк, членський референт, Стелла Січевська, референт приєднання членів, Маруся Костишин, референт освітніх ресурсів, Ернест Ціцерський, уступаючий минулий президент, члени — Петро Манастирський, Гелин Габінґ, Леррі Гишка, Дейвид Зелинський; Комітет зв'язків з учителями — Олександра Назаревич, Галя Мандибур, Патриція Щур, Люба Білаш, Марта Длугош, Марійка Погайдак; Дорадча Рада — Вієнна Бадюк, Надія Бейлі, Василь Балан, д-р Борислав Білаш, Теодор Гловацький, кор. радник, д-р Манолій Лупул, Майкел Савка, Ендрю Серрай, Стефанія Юрківська; Волтер Кулик, директор рисунку; Джан С. Петришин, правний дорадник; Номінаційна комісія — В.Балан, Е. Ціцерський, Ольга Фуга, М.Костишин, д-р Дж. Столярський і Т. Прихітко (з уряду).

Президент, екзекутивний директор і скарбник склали звіти за минулий рік, насвітлюючи головні події, особливо в ділянках зовнішніх зв'язків, придбання фондів і нових членів, та обговорили пляни в цих ділянках на наступний рік.

Впродовж останнього року МБУО заклала фундацію Освіта, яка має збирати фонди для організації для покриття коштів приєднування членів і реклями. Почесними патронами фундації є генерал-губернатор Канади Едвард Шраєр, ляйтенант-губернатор Манітоби П. Пирл МекҐаніґал, прем'єр МанітобиГаворд Павлі, Митрополит Української Католицької Церкви в Канаді Максим Германюк, Митрополит Української Православної Церкви Канади Андрей. У склад першої Ради Опікунів Фундації входять — Л.Швалюк, д-р Л.Мелоський, Т.Палей, Дж.С. Петришин, проф. Р. Єренюк і Т.Прихітко.

МБУО втримує близькі зв'язки з урядом на всіх поземах. Особливо відмічує департамент державного секретаря федерального уряду за його поважну щорічну фінансову підтримку, яка уможливлює сталу діяльність організації. Провінційний департамент культурних справ і історичних ресурсів також кожного року дає фінансову підтримку, як це робить і Канадський Інститут Українських Студій.

Програма успішно поширюється, творячи нові передшкілля у майже всіх відділах, де під цю пору ця програма існує. У наступному році буде понад 650 дітей, записаних у програмі у шістьох шкільних дивізіях і в одній парафіяльній школі в Манітобі.

МБУО також заложили друкарню „Дзвін" для розроблення і публікування домашніх і шкільних додаткових і підставових матеріялів для двомовної програми. Сподіваємось, що перші — 21 дитяча книжка буде видана в цьому році.

Закриваючи збори Т. Прихітко подякував членам за їхню підтримку в минулому і за постійне довір'я до нових членів управи. Він також подякував усім українським організаціям, особливо українським церквам за їхню співпрацю у минулому році.

Д-р І. Шморгун — новий професіоналіст

З кінцем майже кожного весняного семестру, сторінки нашої преси починають переповнюватись повідомленнями про чергові академічні та професійні здобутки нашої молоді. Це є дуже позитивне явище. Воно вказує на те, що наша молодь таки „кує" науку та своєю наполегливістю здобуває не лише для себе та для своєї родини, але й для всієї нашої громади в діяспорі все нові горизонти. Українська громада в Балтимор, Мд., також має чим попишатися.

Під час цьогорічної весняної конвокації Мериленд ського університету, було наділено нашого молодого, місцевого балтиморця Євгена Шморгуна ступенем доктора медицини. Євген, син Івана і Інги Шморгунів, народився 1956 року в Балтиморі. Середню школу з відзначенням закінчив в 1974 році, отримав стипендію та був прийнятий до Свартсмор коледжу, який з успіхом закінчив в 1978 році, отримавши ступінь бакалавра з біології. Того ж року він поступив на медичний факультет Мерилендського університету, який успішно закінчив цього року.

Свою резидентуру молодий лікар плянує почати з початком 1983 року в Клівленді в шпиталі Фейрв'ю Дженерал. Вміжчасі Євген у наслідок культурного обміну, який існує між стейтом Мериленд і провінцією Енгай комуністичного Китаю, разом з дев'ятьма іншими молодими вибраними лікарями, працює лікарем в одній із клінік міста Шангай.

Євген має трьох братів — старшого Івана, який закінчив морську академію в Аннаполіс та є офіцером фльоти, та двох молодших - Марка, студента інженерського факультету університету Дрексел, та Данила, студента коледжу Френклин і Маршал.

Від наймолодших літ Євген був активним в Пласті та навчався в школах українознавства, спочатку при православній парафії св. арх. Михаїла, а згодом в „Рідній Школі" у Вашінґтоні. Віримо, що після відбуття своєї резидентури, Євген повернеться до Балтимору та активно включиться в працю української громади.

Д-р Юрій Криволап

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

ЗБІРНА УКРАЇНИ — ЧЕМПІОН ІГОР МОЛОДІ СССР

Свою участь у турнірі копаного м'яча спортових ігор молоді СССР збірна України почала ремісами з Азербайджаном 0:0 і Молдавією 1:1. Але у дальших іграх українські юнаки елімінували всіх своїх суперників і дійшли до фіналу, в якому, розгромивши збірну Таджикістану вислідом 5:0, здобули звання чемпіонів і золоті медалі ігор. Ось що сказав головний тренер Є. Котельников збірної України після фінальної гри: „Передусім хочу подякувати тренерам, які підготували сьогоднішніх переможців. Хлопці до кожного суперника ставилися серйозно, чітко виконували установку на гру. Хочу виділити всю оборону з воротарем Савком, різноманітні дії у півзахисті Яковенка і Медвідя. А взагалі — всі молодці!" Хвалю підопічних за стійкість і високу ігрову дисципліну, за вміння обирати момент для завершального удару". До них долучився „начальник" Управління футболу так званого Спорткомітету УССР, який сказав: „Турнір відкрив нам групу гравців, на яких може розраховувати великий футбол України. Переконаний, що ця перемога залучить до занять футболом у нашій республіці нові тисячі хлопців".

Склад переможної дружини: Г. Савко (Чернівці), О. Рубан (Харків), О. Чередниченко (Ворошиловоград), В. Таран (Кривий Ріг), О. Сердюк (Донецьк), О. Іванов (Харків), С. Герусів (Донецьк), П. Яковенко (Київ), В. Медвідь (Ужгород), С. Хлиста (Донецьк), О. Усатий (Дніпропетровськ), О. Моргун (Симферопіль), А. Антоненко (Суми), С. Ярченко (Стаханов), Г. Пухкавенко (Дніпродзержинськ).

„РОЗКУЛАЧЕНІ" ЛЬВІВСЬКІ „КАРПАТИ"

Про перебрання популярної дружини копаного м'яча „Карпати" львівською залогою окупаційної совєтської армії ми вже згадували нашим читачам.

Після злуки „Карпат" зі Спортовим Клюбом Армії, що дехто у Львові називає „розкулаченням" цього клюбу, російська спортова преса в звітах про ліґові гри називає його СКА „Карпати". Україномовна підсовєтська преса продовжує називати тільки „Карпати". Не зважаючи на „злуку" і перебрання „Карпат" російським тренером Самаріним СКА „Карпати", відбувши досі 23 змагання на всіх 22 клюби в І-ій лізі, займають тільки 11-те місце. Виступи СКА „Карпат" масово бойкотують львівські любителі копаного м'яча, які обурені ліквідацією улюбленої дружини, що її спричинили через місцеві партійні і профспілкові органи російські політруки.

Розгром „Карпат" обурив навіть деяких людей в так. зв. президії Федерації футболу України в Києві та спортових журналістів. Ось що написав про теперішній стан „Карпат" в київській „Спортовій Газеті" ч. 29 відомий спортовий коментатор Л. Каневський: „Напередодні чемпіонату у Львові з двох команд створили одну, об'єднавши „Карпати" і СКА. Очолив новий клюб М. Самарін — фахівець відомий. Десь за місяць до початку турніру він був запрошений на засідання президії Федерації футболу України, де доповів, що підготовка до першості йде за пляном і ніякої допомоги з боку республіканських спортових організацій не треба, все своєчасно вирішується у Львові. Коли ж тренера запитали, чому в місті погодилися відпустити до Кишинева надійного Дубровного і перспективних Батича, Мосору та Щербея, М. Самарін відповів, що ці гравці йому ні до чого, та й „Ністру" вони не допоможуть. Отже все гаразд. І тому дивно було читати в останньому номері щотижневика „Футбол-Гокей" заключні слова статті львівського журналіста Ю. Кордіяка: „Спорткомітет України спокійно дивиться на те, що Львів, який мав би стати футбольним центром західних областей республіки, як і раніше, готувати гравців до збірних країни, не прагне до відновлення свого футбольного престижу". Тут усе не відповідає істині, — пише Каневський. Поперше, місцеві спортові організації об'єднали дві команди в одну всупереч рекомендацій відділу футболу Спорткомітету УССР. Подруге, старший тренер новоствореного клюбу М. Самарін сам відмовився від допомоги. Для чого ж тоді згадується Спорткомітет УРСР? Для красного слівця чи для того, щоб перекласти відповідальність за посередній виступ львівської команди з плечей місцевих організацій (саме вони повинні дбати про нормальне існування клюбу) на когось іншого? - запитує Каневський. Ось справжня ціна журналістського пасажу.

В той же час відділ футболу республіканського Спорткомітету не раз нагадував львів'янам (ще до об'єднання команд і після нього також), що сучасному клюбові потрібна фундаментальна тренувальна база (а її все нема і нема), радив не відпускати чотирьох гравців, які, до речі, таки допомогли „Ністру" вийти в лідери, тощо. Шкода, але до порад у Львові не прислухаються. Звичайно, на грі „Карпат" позначилися і об'єктивні причини, серед яких, насамперед, контузії ключових гравців — С. Юрчишина, Кочубинського, Дулика, а також те, що не простою справою виявилось швидко об'єднати гравців двох клюбів (читай росіян і українців, зам.наша). Але перше трапляється в житті будь-якої команди, а друге слід було передбачити, - закінчив свої замітки Л. Каневський.

З дій Комітету проти совєтських свідчень

Клівленд, Огайо. — У зв'язку з тим, що доставлювані чинниками совєтської прокуратури (читай КҐБ!) документи і свідчення проти натуралізованих громадян ЗСА, вперше в історії американського судівництва були прийняті за вірогідні докази вини підсудних, обвинувачених у „воєнних злочинах" з-перед сорока років, — під цю пору діє тут низка установ та організацій, які оспорюють вірогідність совєтських свідчень і на фактах доводять, що совєти користуються тут пропаґандою дезінформації й наклепів та шантажу, які не тільки мають на меті компромітувати антикомуністичні еміґраційні групи в ЗСА й Канаді, але й одночасно інфільтрувати систему американського судівництва. Такі організації, як Ліґа проти знеславлення українського імени, Комітет проти совєтських свідчень й інші проводять корисні акції, спрямовані на те, щоб освідомлювати американські урядові чинники й американський загал у небезпеці, що її несуть оті совєтські обвинувачення.

Заходами Комітету проти совєтських свідчень відбулась тут 23-го травня ц.р. інформативна доповідь гості з Філядельфії, Дзвінки Швед, діячки Ліґи проти знеславлення українського імени, яка проходила в залі собору св. Володимира у Пармі та притягнула увагу численно зібраної публіки, серед якої були теж представники різних етнічних груп. Програма зборів велась українською і англійською мовами.

Збори започатковано молитвою, що її провів настоятель Свято-Володимирського собору, отець митр. прот. Степан Ганкевич, а голова Комітету інж. Юрій Самійленко склав від імени Комітету подяку Свято-Володимирській парафії за всебічну підтримку і допомогу. Він подякував теж українській громаді та отцям-душпастирям за підтримку акцій Комітету. Вкінці представив він Дзвінку Швед з Філядельфії та попросив її до слова.

Свою цікаву доповідь Д. Швед почала вступом про заснування й діяльність Ліґи проти знеславлення українського імени на терені Філядельфії, накреслюючи нелегкі початки цієї установи, яка зуміла поширити свої впливи і добитись успіхів завдяки послідовності і впертості своїх діячів з-поміж рядів української молоді. Вона підкреслила конечність підтримки таким організаціям як Ліґа і Комітет, з боку якнайширших кіл нашого громадянства, щоб зупинити розгул совєтської аґентури.

„Стоїмо на становищі, що винні повинні бути притягнені до відповідальности, але ніяк не можемо допустити, щоб на основі так званої 'документації' найбільш злочинної в історії людства держави, яка здійснює геноцид над народами, засуджує людей, які проти цього навіть не можуть себе боронити".

Далі доповідачка звернула увагу на факт, що в грудні 1980 року між совєтською прокуратурою і Бюром спеціяльних слідств ЗСА заключено якийсь договір. Вся трагедія в тому, що ні Конґрес ЗСА, ні інші урядові чинники не знають змісту цього таємного договору. Треба повести енерґійні заходи, щоб цей договір став відомий загалові американського суспільства, тому конечна акція між сенаторами й конґресменами, які дуже мало поінформовані, на якій основі і якими засобами ведуться ці так звані „совєтські суди" в Америці. У відповідь на ці проблеми на весні 1982 року створено Комітет оборони американських прав — Americans for Due Process, який заслуговує на підтримку.

Вкінці Д.Швед поінформувала про загадкові обставини смерти американського дипломата, українця д-ра Костя Варварова з Вашінґтону, якого аґенти КҐБ шантажували, фабрикуючи на нього „документацію" „воєнних злочинців", та в організмі якого знайдено отруту. Д-р Варварів помер весною 1982 року; також серед невияснених обставин помер конґресмен з Огайо Джан Ембрук, який відомий був із своєї антикомуністичної діяльности.

Наступним промовцем був кандидат на сенатора ЗСА, Норберт Деннерл, що його представила секретарка Комітету Люба Головата-Рожа. У своєму слові Н. Деннерл нав'язав до загадкових обставин смерти конґресмена Ембрука, який у „Конґресовому рекорді" з'ясував своє неґативне становище до справи совєтських свідчень в американських судах. Підтримуючи це становище конґресмена Ембрука, Н.Деннерл заявив, що на пості сенатора він боротиметься за припинення вживання совєтської „евіденції" в американських судах.

У програмі зборів виступав теж колишній урядовець ІРО, Дж. Брентар, а від Комітету додаткові інформації подали В.Німилович та П.Венгрин. Останній відчитав також листи від Владики Помісної УКЦ — Митрополита Стефана Сулика та єпископа Василя Лостена, які схвалювали діяльність Комітету.

Слід зазначити, що окреме слово в програмі виголосив д-р Джан Монолеско, директор популярної клівлендської радіопрограми, на якій часто виступають речники етнічних груп Клівленду, в тому й української. Д-р Монолеско ствердив, що у Вашінґтоні є різні впливові групи, так звані „лаббі", але досі не має такої „лаббі" східньоевропейських антикомуністичних груп, які могли б боротися проти КҐБ-івських провокацій та зфабрикованих совєтами обвинувачень невинних осіб з-посеред льояльних американських горожан. Він заявив, що присвятить максимум зусиль, щоб зреалізувати задум т. зв. східньоевропейської лаббі у Вашінґтоні.

Комітет проти совєтських свідчень зорганізував тут у понеділок, 26-го липня 1982 року, демонстрацію у середмісті Клівленду, щоб запротестувати проти вживання совєтських свідчень в американських судах, як також проти нелеґального арештування і 11-денного ув'язнення Івана Дем'янюка, справа кого є в процесі відклику до Верховного Суду ЗСА. Рівночасно Комітет розіслав багато протестних телеграм урядовим чинникам ЗСА, опротестовуючи неправильний арешт І.Дем'янюка. Третього дня після демонстрації, що її перебіг передавано на клівлендських телевізійних станціях, наспів наказ із Вашінґтону негайно І.Дем'янюка звільнити, признаючи, що його ув'язнення було неправильне, що й відмітила місцева преса.

Останнім часом Комітет проводить збірку підписів під петиціями до президента Роналда Реґена, як також до членів Сенату і Конґресу ЗСА, щоб повести енерґійні заходи проти вживання совєтських свідчень і документів в американських судах.

Українське громадянство, як також громадянство інших етнічних груп, прохається про всебічну підтримку акцій Комітету.

Комітет проти совєтських свідчень в американських судах

Committee Against the Use of Soviet Evidence (CAUSE)
P.O.Box 29058 Cleveland, Ohio 44129

Пригадка...

(Закінчення зі стор. 2)

ких татар за підмовою князя Івана московського тільки в тому, що перший напад був прямо аґресією, а другий — посередньою. Сьогоднішньою мовою можна б сказати: московський князь послуговувався „аґресорськими посередниками", щось як сьогодні Москва послуговується кубинськими військами для здобування собі впливів і баз в Африці — в Етіопії, Анґолі і т. д.

Очевидячки, вина тих найманців не менша від вини за злочин плянувальника аґресії, бо найманці врешті діють з власної волі та своїх мотивів. Наїзд на Київ 1-го вересня 1482 року — це найяскравіший доказ нищівної ролі кримських татар в історії сповільнювання розвитку населення України в суцільний новочасний національно-державницький організм. Кримська орда була своєрідною злоякісною пухлиною, що висотувала з України незліченні біологічні, економічні та соціяльно-політичні сили протягом трьох чи більше століть.

Гомін віків

Сьогодні геополітична ситуація України не змінилася. Хто п'ятсот років тому мав у своєму володінні Крим, той контролював долю й недолю України. І сьогодні, хто заселятиме Крим і хто матиме владу на тому півострові, той постійно тероризуватиме український народ, замкнувши йому вільний морський шлях у світ.

Є різні мотиви того великодержавного шуму й галасу, що його вчинили в Києві цього року нащадки й наслідники Андрея Боголюбського та Івана Третього. Один із цих мотивів: заглушити гомін віків — зойк і стогін вмираючих українок та українців під татарськими шаблями і лемент багатотисячного ясиру, що його у Крим гнали татари зі свого піратського походу на Київ.

Походу, що його заплянував в інтересах Москви московський князь Іван Третій, звеличаний у совєто-російській історіографії, як „Великий".

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

ЮЛІЯ ВОРГАЧ - СПОРИС, член УНС Відд. 2-го в Мт. Кармел, Па., померла 20-го липня 1982 року на 74-му році життя. Нар. 5-го серпня 1908 року в Мт. Кармел, Па. Членом УНС стала в 1926 році. Залишила в смутку дітей Беатріч, Андрею, Андрія, Софію, і Юлію, матір Павлину, 5 сестер і двох братів. Похорон відбувся 23-го липня 1982 року на цвинтарі св. Родини в Квінсі, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Моніка Писарчик, секр.

НЕСТОР СТЕФАНИШИН, член УНС Відд. 379 ім. св. Юрія в Чикаґо, Ілл., помер 20-го травня 1982 року на 66-му році життя. Нар. 2-го липня 1915 року в Чикаґо, Ілл. Членом УНС став у 1934 році. Залишив у смутку Анну, Івана і Неда; брата Андрія; сестру Елеонору, матір Катерину і батька Ґаррі. Похорон відбувся 24-го травня 1982 року на цвинтарі Св. Марії в Пов Пов, Міч.

Вічна Йому Пам'ять!
Василь Семків, секр.